

Yo vusuludzwa,
i tevhedza CAPS

Gireidi ya

3

Zwikili zwa Vhutshilo nga Tshivenda

Bugu ya!
Themo 1 & 2

ISBN 978-1-4315-0283-7

LIFE SKILLS IN TSHIVENDA
GRADE 3 – BOOK 1
TERMS 1 & 2
ISBN 978-1-4315-0283-7
7th Edition
THIS BOOK MAY NOT BE SOLD.

Bugu dza u shumela dzi re kha tselano iyi:

- Litheresi ya Luambo lwa Hayani Gireidi 1 – 6
(Nga nyambo dzothe dza tshiofisi)
- Mbalo Gireidi 1 – 3
(Nga nyambo dzothe dza tshiofisi)
- Mbalo Gireidi 4 – 9
(Luisimane na Afurikansi)
- Zwikili zwa Vhutshilo Gireidi 1 – 3
(Nga nyambo dzothe dza tshiofisi)

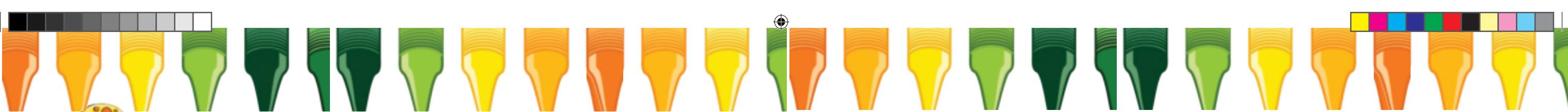
Dzina:

Kilasi:

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

Zwi re ngomu

Kotara ya 1 Siaṭari

1	Nne	2
2	Tshikoloni tsha hashu.....	4
3	Zwoṭhe nga nne	6
4	Vhahulwane na vhaṭuku.....	8
5	Vhudipfi.....	10
6	Zwithu zwine nda zwi funesa ...	12
7	Vhudipfi.....	14
8	U ḋitola	16
9	Mutakalo na Thusothanzi.....	18
10	U swa.....	20
11	Ndi tsireledza muvhili wanga ...	22
12	U ḋitsireledza	24
13	Muvhili wanga, mutakalo wanga	26
14	Pfanelo na vhudifhinduleli	28
15	Pfanelo na vhudifhinduleli	30
16a	Mađuvha a tshipentshela a vhurereli na zwiñwevho.....	32
16b	Ndi a ḋitola hafhu.....	33

Kotara ya 2 Siaṭari

17	Kuļele ku re na mutakalo	34
18	Kuļele kwashu.....	36
19	Kuļele ku re na mutakalo ngomu.....	38
20	U ḋa zwavhudi	40
21	Zwikhokhonono.....	42
22	Zwiñwe hafhu nga zwikhokhonono	44
23	Haya ha zwikhokhonono.....	46
24	Tongisani vhutsila he na ita.....	48
25	Tshitendeledzi tsha vhutshilo ...	50
26	Zwitendeledzi zwa vhutshilo....	52
27	Tshifuohaya tshanga	54
28	U vhavhalela vhupo hashu.....	56
29	Mvusuludzamalaṭwa	58
30	Mađuvha a tshipentshela a vhurereli na zwiñwevho.....	60
31	Fhethu ho fhambananaho ha u rabela.....	61
	Thanziela	62
	Dikishinari yanga	63

Vho Angie Motshekga
Minista wa Muhasho wa Pfunzo ya Muteo

Vho Enver Surty
Muthusaminista wa Pfunzo ya Muteo

Bugu idzi dzo iñwalelwa vhana vha Afrika Tshipembe, mushumo wa hone wo rangiwa phanda nga Minista wa Pfunzo ya Muteo, Vho Angie Motshekga na Muthusaminista wa Pfunzo ya Muteo, Vho Enver Surty.

Bugu dza mishumo dza Rainbow ndi tshipida tsha zwe Muhasho wa Pfunzo ya Muteo wa ita zwa u khwiñisa vhukoni ha vhagudi vha Afrika Tshipembe vha gireidi dza rathi dza u ranga. Sa tshiñwe tsha zwithu zwihulwane zwa Pulanetshumisi ya Muvhuso, thandela iyi yo konadzea nge ya lamedzwa lu sa vhudziswi nga Muhasho wa Gwama ḋa Lushaka.

Hezwi zwo ita uri Muhasho u kone u bveledza bugu idzi, dzi kha nyambo dzoṭhe dza tshiofisi, dzi tshi waniwa mahala.

Ri na fulufhelo ḋa uri bugu idzi dzi ḋo thusa vhadededzi (vhagudisi) mushumoni wavho wa u funza wa ḋuvha ḋiñwe na ḋiñwe khathihi na u vha na vhutanzi uri vha khunyeledze kharikhułamu yoṭhe. Ro ita nga vhuronwane uri ri sumbedze ndila vhadededzi kha nyito nge ra shumisa aikhoni dzi no sumbedza uri mugudi u tea u ita zwifhio.

Ri na fulufhelo ḋi no bva ḋi mbiluni uri vhana vha ḋo diphinä nga u shumisa bugu idzi zwenezwi vha tshi khou aluwa na u guda, khathihi na uri na vhonewho, sa mudededzi, vha ḋo diphinä na vhana avha.

Ri ri kha vhone na vhagudi vhavho, ngavhe zwi tshi vha nakela musi vha tshi shumisa bugu idzi. Zwi pfumbe.

Published by the Department of Basic Education
222 Struben Street
Pretoria
South Africa
© Department of Basic Education
Seventh edition 2017

ISBN 978-1-4315-0283-7

The Department of Basic Education has made every effort to trace copyright holders but if any have been inadvertently overlooked the Department will be pleased to make the necessary arrangements at the first opportunity.

This book may not be sold.

3

Gireidi ya

Zwikili zwa Vhutshilo
nga **TSHIVENDA**
Bugu ya I

Bugu iyi ndi ya:

N̄e

Themo ya I – Vhege ya I – Bammbiri la u shulela la

Kha ri nwale

Muñwe na muñwe washu ha fani na muñwe nahone rōthe ri vhathu.
Dadzani linwalo la vhuñe li no amba nga inwi. Itani tshiñembe tsha ID.
Musi no no fhedza, ni sumbedze khonani yanu.

Inwi na khonani yanu ni fana nga mini na
fhambana nga mini?

Linwalo la vhuñe

Dzina:

Miñwaha: _____

Deithi ya Mabebo:

 nwaha nwedzi duvha

He wa bebelwa hone:

Mutukana kana musidzana:

Luambo lwa hayani:

Muvhala wa mavhudzi:

Vhuntha: _____ cm dza

Muvhala wa mat̄o:

Tsaino

Dioleni tshifanyiso.

Kha ri ambe

Lingedzani u elelwa
vhutshilo hanu u swika zwino

Ni elelwa u swika ngafhi?

Ni klha di humbula q̄uvha lanu la mabebo
la vhuvhili?

Ni kha di humbula musi ni tshi thoma
tshikolo?

Kha ri nwale

Nwalani mutualotshifhinga
wa vhutshilo hanu.

Ndo bebwa nga

Ndo thoma u
amba nga

Ndo thoma
tshikolo nga

Ndo phasela kha
gireidi 3 nga

nwedzi

nwaha

20 _____

20 _____

20 _____

20 _____

Tshikoloni tsha hashu

Kha ri ite nyito

Mudededzi (mugudisi) wañu vha ðo ni thusa u ñwala mutualotshifhinga wa tshikolo tsha vhoiwe. Ro dzula ro ni thomela wone. Mudededzi wañu vha ðo ni vhudza zwiñwe zwithu zwiñwane zwine na nga dzenisa.

Tshikolo tsha vhoiwe tsho thoma lini?	Vhophirintsipala vha vhoiwe vho thoma u shuma lini?		

Kha ri ñwale

Divhazwakale ya tshikolo tsha hanu ndi ifhio? Wanani phindulo ya mbudziso dzi re afho fhasi ni dzi ñwale zwikhalani zwi re kha kholomo ya u thoma. Olani zwifanyiso ni tshi sumbedza divhazwakale iyi.

Tshikolo tsha hanu tsho thoma nga ñwaha ufhio?	Olani tshifanyiso tsha tshikolo tsha hanu.
Phirintsipala (tshohoyatshikolo) wa u thoma o vha e nnyi?	

Deithi:

Muano wa tshikolo wo vha u ufhio?

U kha di vha wo ralo?

Olani betsho ya tshikolo.

Bulani tshinwe tshithu tsha tshipentshela tshi no kwama tshikolo tsha hanu. (Thamusi ho vhuya ha vha na mugudi wa tshipentshela kana vhukoni ha tshipentshela he ha itwa.)

Olani tshifanyiso tshi no sumbedza uri tshikolo itsi ndi tsha tshipentshela nga mini.

Bvelani nnda

Musi ni sa athu u ya nnda u ya u ita ndowendowe, thomani ni onyolowe sa tshimange. Hezwi zwi do ni thusa uri muvhili u si kondé u tsharamuwa. Ni dovhe ni onyolowe hafhu musi no no fhedza ndowendowe u itela u digeda na u femuluwa. Hezwi zwi do ni thusa uri misipha i si vhavhe nga murahu. Zwino itani zwine a vha vhana vha khou ita.

Mudededzi wanu vha do vhidzelela dzina lanu vha ni posa bola. I gavheni i sa athu wela fhasi.

Zwino lingedzani u gavha bola nga mukhwama musi khonani yanu a tshi ni posa yone.

Posani bola kha khonani yanu ni vhone arali a tshi nga i gavha nga mukhwama.

Onyolowani sa tshimange ni awele.

Zwothe nga nne

Themo ya 1 – Vhege ya 2 – Bammbiri ya u shulela ja

Kha ri ambe

Humbulani nga tshinwe tshithu tshi no takadza tshe tsha bvelela kha inwi kale ni vhudze khonani yanu u itela uri a kone u ni talukanya zwavhudzi.

Kha ri ambe

Vhudzani khonani yanu uri uyu muthu o shanduka hani u bva a tshee tshixele u swika a tshi vha mulala.

tshixele	rwana	rwana wa tshikolo

khomba	mualuwa	mulala

Bvelani nn̄da

Zwi iteni ni kha tshigwada. Disikeleni luimbo ni tshine.

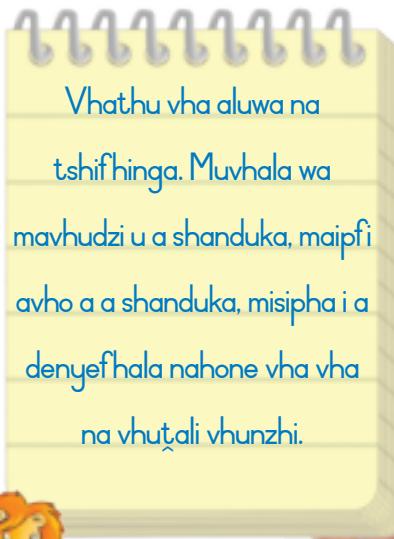
Musi ni kha tshigwada, n̄walani maipf̄i a luimbo ulu tshikhali tshi re afho fhasi. Zwino sumbedzani kilasi yanu uri luimbo lwañu lu imbiswa hani zwenezwi ni tshi khou tshina.

Vhahulwane na vhatuku

Kha ri ambe

Ambani ngauri vhana vhahulwane na vhaaluwa
vha fhambana hani na vhoiwe.

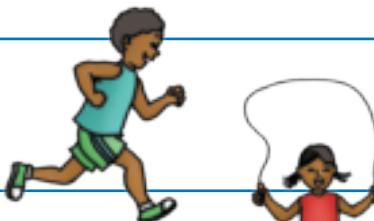
Vhathu vha aluwa na
tshifhinga. Muvhala wa
mavhudzi u a shanduka, mai pf
avho a a shanduka, misipha i a
denyefhala nahone vha vha
na vhu^lali vhusi.

Kha ri nwale

Ndi zwifhio kha zwi tevhelaho zwine na zwi ita nga
ndila i sa fani na ya vhabebi vhanu.

Nne	Vhabebi vhangang

U gidima ni sa
dinetisi.

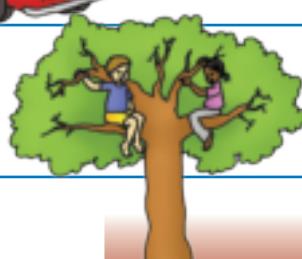
U tamba khadi.

U vhala gurannda.

U reila
goloi.

U tamba nth
ha miri.

Kha ri imbe

Kha ri dilugisele u imba.
Itani miungo iyi.

Muungo u no t̄avhanyedza sa wa saireni ya ambulentse.

Muungo u no ongolowa sa luimbo lwa u luludzela nwana.

Muungo u re nt̄ha sa wa tshinoni tshi tshi lila.

Muungo u re fhasi sa ndau i tshi vhomba.

Bvelani nn̄da

Ni nga gavha bola?

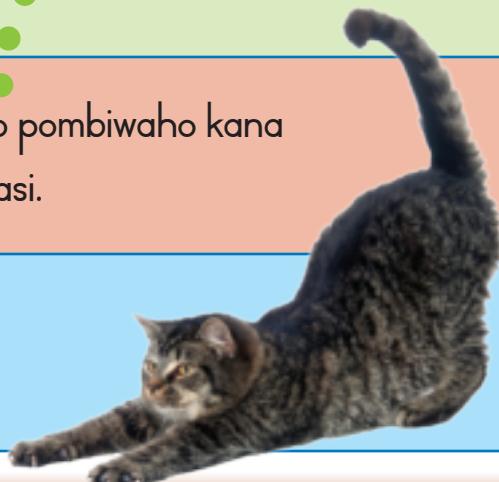
Posani bola ya thenisi muyani ni i gavhe nga zwanda zwivhili.

I poseni nt̄ha ni phaphathe zwanda ni sa athu i gavha.

Bammbisani bola ya
thenisi fhasi.

Zwino itani bethe ni tshi shumisa mabammbiri o pombi waho kana
thanda. Zwi shumiseni kha u bammbisa bola fhasi.

Zwino navhani sa tshimange.

Vhudipfi

Kha ri ambe

Lavhelesani zwifanyiso izwi ni bule uri avha vhana vha khou dipfa nga ndilade. No no vhuya na dipfa nga iyi ndila? Nwalani uri vhana vha dipfa hani. Shumisani maipfi aya uri a ni thuse.

vho ḥungufhala

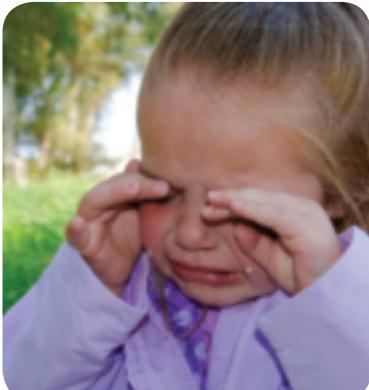
vho takala

vha khou disola

vho tshuwa

vha a dihudza

vho sinyuwa

Bvelani nnda

Tambani mutambo wathenisi ni tshi ita ndowendowe ya u rwa nga tshaphanda na nga tshamurahu.

Kha ri ambe

Ndi mini zwi no ni takadza?

Ndi mini zwi no ni ḫungufhadza?

Kha ri nwale

Ni shushedzwa nga zwithude?

Ndi mini zwi no ni sinyusa?

Nwalani zwi nwalwaho kha dayari zwa ḫuvha lithihi musi we na pfa no takala. Anetshelani zwe zwa bvelela kha inwi.

Dayari yanga

Nwalani zwi nwalwaho kha dayari zwa ḫuvħa l̒iħihi musi we na pfa no tħungu f'ħala. Anetshelani zwe zwa bvelela zwe zwa ni tħunquf hadza.

Dayari yanga

Teacher:
Sign:
Date:

Zwithu zwine nda zwi funesa

Themo ya 1 – Vhege ya 3 – Bammbiri la u shulela la

Kha ri rwale

Talutshedzani tshigwada tshanu uri ndi nyito dzifhio dzine na takalelesa u ita.
Zwino rwalani madzina a nyito idzi zwikhalani zwi re kha mepe wa mihumulo.

**ZWINE NDA
TAKALELESA
U ITA.**

Kha ri ole

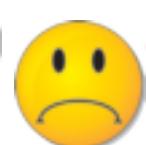
Zwino shumisani mepe wanu wa mihibulo kha u riwala phara i no amba nga zwine na takalelesa u ita nauri ndi nga mini ni tshi takalelesa nyito idzi.

Zwine zwa ntakadzesza

Kha ri ite nyito

Shumisani vumba ja u tambisa kha u vhumba tshifhatuwotshirnwethuwi na tshifhatuwotshisinyuwi.

Kha ri ambe

Vhudzisani khonani tshanu uri dzi takalela u ita zwifhio. Kha larani tshibuloko tshithihi misi yothe musi vha tshi sumbedza u takalela nyito nngede.

5					
4					
3					
2					
1					
	Uimba	Uvhala	Uola	Mitambo	Mbalo

Ndi nyito ifhio ine ya takaleleswa?

Teacher:
Sign:
Date:

Kha ri ambe

Lavhelesani tshirinwe na tshirinwe tsha hezwi zwifanyiso ni ambe ngauri ni nga thusa avha vhana nga ndilade uri vha ite zwe teaho. Itani thiki kha phindulo i re yone.

	A ni koni u tshimbila ni songo bonya mat̄o!	
	Tshukhw! Litshani ndi ni thuse u tshi doba!	
	Eish! Kheiha bola yanu.	
	Ohoo! Iyani u tambela kule hangei!	
	Ndi yanga nahone ndi nga si ni fhe. Idani mungana wanga ri le rothe tshokoleithi.	

Kha ri nwale

Khonani dza mbiluni ndi khonanide?

Arali nda khakhela
muñwe muthu ndi a
humbela pfarelo.

Arali nda vhona
khonani yanga a tshi
khou kundelwa ndi a
mu thusa.

Deithi:

Nwalani zwiñwe zwithu zwivhili haf'hu zwine khonani dza mbiluni dza itelana.

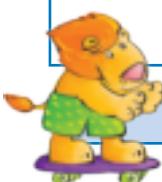

Kha ri ambe

Lavhelesani tshiñwe na tshiñwe tsha hezwi zwifanyiso. Ambani ngazwo. Zwino nangani tshifanyiso ni ite litambwa ngatsho. Zwino nangani tshifanyiso tshithihi ni ite litambwa latsho ni tshi sumbedza zwe zwa bvelela.

Zwino nwalani litambwa li no amba nga tshifanyiso tshe na nanga. Nwalani madzina a vhabvumbedza kha kholomo ya u thoma.

Bvelani nn̄da

Edzisani hezwi zwithu.

- Gidimani ni tshi mona na mudavhi. Musi mudededzi vha tshi ri "shanduka" ni a rembuluwa na gidima ni tshi humela murahu.
- Zwino bammbisani bola ni tshi khou tshimbila nga tshaphanda.

Kha ri nwale

Ditoleni

Ndi khonani ya mbiluni.

Ndi a vhavhalela khonani dzanga.

Ndi a sea na vhanwe vhana vha kilasini yanga.

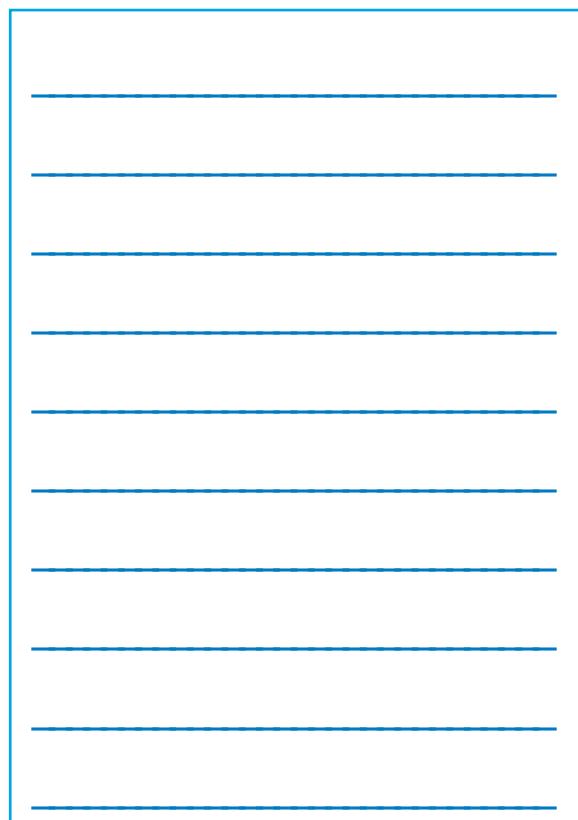
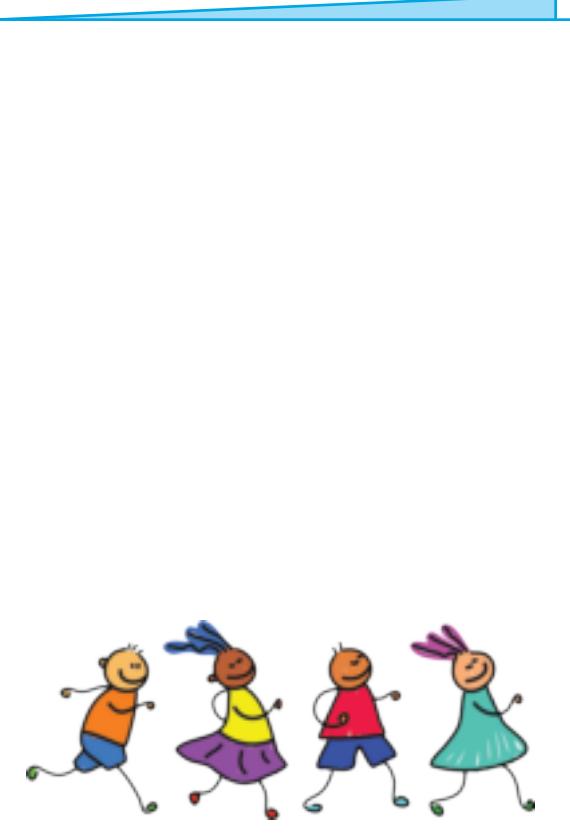
Vhunzhi ha vhana vha kilasini yanga vha a mpfuna.

Tshifhinga tsho^{the} ndi na vhulenda kha vhanwe vhathu

Kharite nito

Itelani muñwe muthu ane na mu takalela garaña. Olani tshifanyiso nga nn̄da hayo na mulaedza wa tshipentshela nga ngomu.

Kha ri ñwale

Olani tshifanyiso tsha khonani dzañu, kana mudededzi wañu, kana mashaka ane a vha a tshipentshela kha inwi. Ñwalani madzina avho.

Vhathu vhane nda tshila navho vha tshipentshela

Zwino ñwalani ṫhalutshedzo ya avha vhathu na uri ndi nga mini vhe vha tshipentshela.

Mutakalo na Thusothanzi

shulela la

Kha ri ambe

Ambani nga zwine zwa
khou bvelela tshifanyisoni.

No no vhuya na bva mikota?

Ni tea u ita mini arali na nga
thoma u bva mikota?

Ni a ñivha hune bogisi la
Thusothanzi la dzula hone?
Bulani uri li ngafhi. Li

Tokomelwani.

Kanzhi u tshuwa a ho ngo tea.
Ni elelwe u sa fanywa no kwama
malofha a muriwe muthu.

Zwine na nga ita arali ni tshi khou bva mikota

Dzulelani phanda no kotamisa thoho.

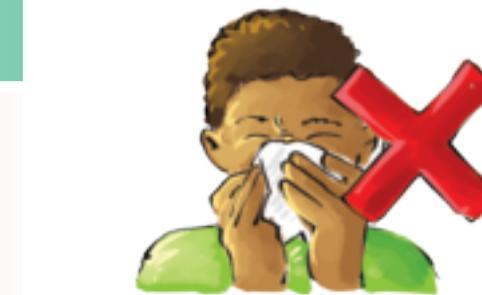
Pwatulanini ningi lwa minete ya 2 ni
feme nga mulomo.

Vheyani tshinwe tshithu tshi no khou
rothola kha mutsinga sa thavhula
yo nukalaho kana matombo a a aisi o
putelwa kha thavhula.

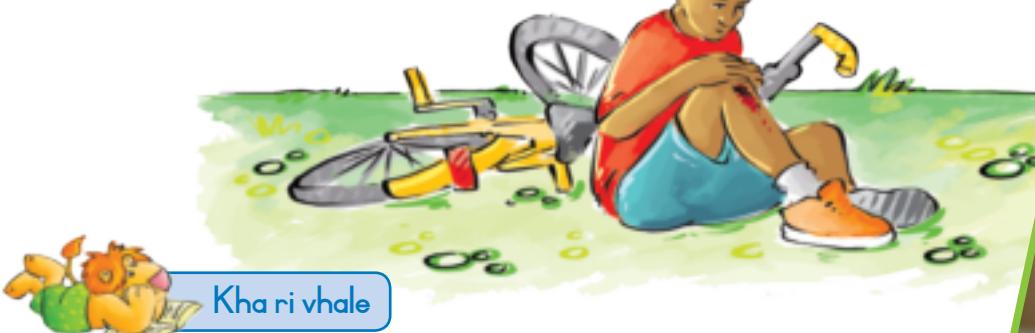

Ni songo fumula ningi musi mikota
yo no ima.

Arali mikota ya sa ima nga murahu ha
minete ya 15, iyani ha dokotela kana
muongi (nese).

U londa zwilonda

Kha ri vhale

Zwitzhili a ri koni u zwi vhona ngeno zwi ho^htheho^hthe. Arali ra nga dihuvhadza ri tea u ita uri zwilonda zwashu zwi dzule zwe kuna u itela uri zwi si dzhene zwitzhili.

Kha ri ambe

Talutshedzani khonani dzanu uri tshilonda tshi t^hanzwiswa hani. Vha sumbedzeni uri vha tea u ita mini.

U katudza malofha a mbonzhe

Ni songo vuwa no fara malofha a muñwe muthu.

Arali ni tshi khou thusa muñwe muthu o huvhalaho, ni shumise magilavu tshifhinga tsho^hthe.

Katudzani u bva ha malofha nga u vhea mbonzhe i nt^hha ha levele ya mbilu.

Lingedzani u katudza u bva ha malofha nga u ndondomedza banditshi i si na tshika kha mbonzhe.

Arali mbonzhe yo tsesa nahone malofha a sa imi u bva, iyani ha dokotela kana kiliniki.

Teacher:
Sign:
Date:

Wanani nomboro ya shishi ine na nga founela khayo. Lutingo: _____

Arali na nga fara tshiñwe tshithu tshi no fhisia ni do swa.
Ni nga ita mini arali muñwe muthu a tshi nga swa?

1 Rothodzani afho he ha swa nga mađi a no rothola lwa minete ya 10.
Hezwi zwi thusa uri lukanda lu rothodzwe.

2 Pombololani kana khurumululani afho he ha swa.
Ni songo bvula tshiambaro arali tsho nambatela lukanda.

3 Ni songo pomba he ha swa ni vhe na vhutanzi uri a hu rungunyi.

4 Arali he ha swa ho tsesa nahone hu hu hulwane u fhira tshanda
tshañu tsha fhasi, iyani ha dokotela nga u t̄avhanya.

Bvelani nn̄da

Fhufhani nzambo ya fhasi.

Dzhiani vhutanda vhuraru kana zwipida zwiraru zwa thambo. Musi no no
fhufhela vhukati hazwo, zwi vheeni zwe no vha kule na kule ni vhone uri
ndi nnyi ane a nga fhufha u fhira vharinwe.

Kalani he na lavhutshela hone.

Sedzani ni vhone arali khonani
yanu a tshi nga lavhuwa u
fhira inwi.

Bvelani nn̄da

Itani bara.

Inwi na khonani dzanu
sielisanani u vha bara.

Zwino sielisanani u dzungudza
thambo uri khonani dzanu
tshi i fhufhe.

Kha ri ambe

Hu khou bvelela mini zwifanyisoni izwi?
Vhathu vha swa nga ndila dziñwe dzifhio?

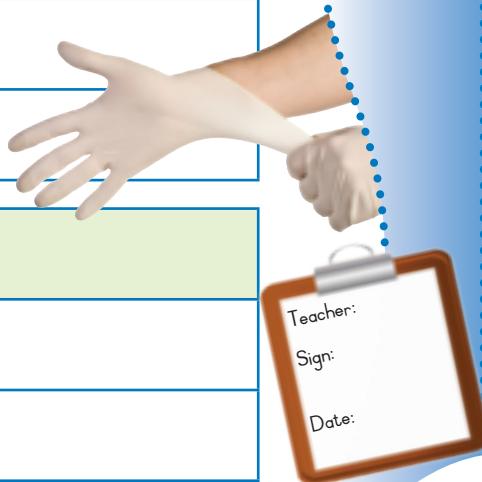

Nwalani milayo i re na ndeme ine na tea u elelwa musi ni tshi tea u thusa musi:

Muthu a tshi khou bva mikota

Muthu e na tshilonda

Muthu o swa

Ndi tsireledza muvhili wanga

shulela la
shulela la u shulela la

Kha ri ambe

Ri tea u tsireledza mivhili yashu.

Musi ri tshi takalela tshiñwe tshithu ri vha na
vhudipfì ha uri "ee" mbiluni dzashu, ra tama zwi sa
swiki hune zwa fhela.

Musi tshiñwe tshithu tshi tshi ita uri ri pfe ri songo
digeda ri vha na vhudipfì ha "hai" mbiluni dzashu,
ra tama itshe tshithu tshi tshi ima.

Kha ri ñwale

Dzhenisani thiki □ arali tshifanyiso tshi tshi sumbedza nyito yo
tsireledzeaho kana □ arali nyito i na khombo ngomu. Zwino ñwalani fhungo
nga fhasi ha tshifanyiso tshiñwe na tshiñwe ni tshi bula uri ndi nga mini ni
tshi vhona u nga nyito yo tsireledzea kana i na khombo ngomu.

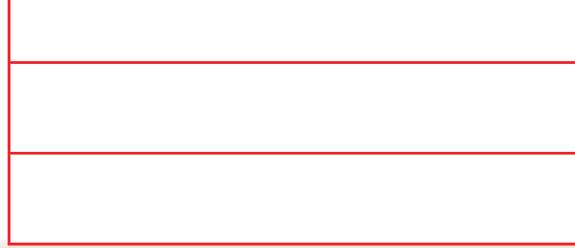

Mma vha a
ni funesa.

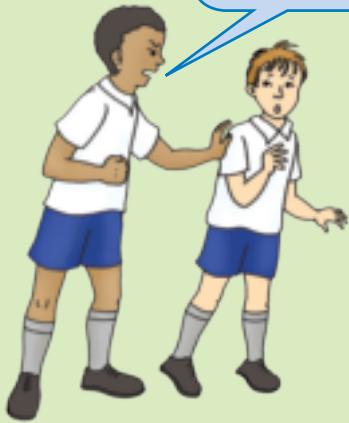
Kha dzhene goloini ri ȣtuwe
rothe. Ndi ðo mu fha
malegere.

A thi vha ðivhi nñ.
Kha vha ðo ȣtuwa!

Deithi:

A thi ni funi na luthihi.

Zwino no nakelela hani ngoho.

U buluuri hai

Zwi a konda uri hai, fhedzi no tea u amba uri hai arali munwe muthu a tshi ita uri ni pfe ni songo digeda.

Arali muthu a tshi ita uri ni vhe na vhudipfi ha "hai" nahone a tshi ita uri ni pfe ni songo digeda, vhudzani muthu muhulwane ane na mu fulufhela.

Kha ri nwale

Nangani vhatu vhararu vhane na nga vha fulufhela ni talutshedze uri ndi nga mini ni tshi vha fulufhela.

Nwalani ndila ine na nga vhudza ngayo muthu ane na mu fulufhela zwithu zwi sa takadzi zwe na tangana nazwo.

Themo ya l – Vhege ya b – Bammbiri la u shulela /a/

Kha ri ambe

U ditsireledza

Lavhelesani zwifanyiso izwi nga vhuronwane. Ni vhone arali ni tshi nga anetshela tshitiori. Nwalani maipfi kha bulo la maipfi la u fhedza.

Kha de, ndi do mu fheletshedza vhengeleni.

Kha ri ambe

Rerani nga vhudipfi ha musidzana uyu, zwe a ita na uri vhoiwe no vha ni tshi nga ita zwifhio kha nzulele yo raloho.

Kha ri nwale

Nwalani milayo mi^ñanu ya u ditsireledza.
Ni thome muñwe na muñwe ngauri:

Vhana vha songo vuwa vho...

Kha ri ite nyito

Itani masiki wa u sumbedza vhudipfi.

Khethani uri ndi vhudipfi hufhio hune na tama masiki
wañu u tshi sumbedza.

Zwi oleni kha bammbiri la u vetaveta (la rafu).

Li gereni.

Gerani maço.

Li khavhiseni nga bammbiri li re na muvhala.

Bvelani nnnda

Dilugiseleni mut^ñatisano wa mugidimo.

Govhani (tumbani) fhethu ho teaho u thomiwa hone.

Thetshelesani mudededzi wañu vha tshi ri:

"Gona fhasi! Redii! Goo!"

Ni phule ndila i re na zwikhukhulisi.

Muvhili wanga, mutakalo wanga

Kha ri ambe

Ro^{the} ri na vhudifhinduleli ha u ita uri mivhili yashu i dzule yo takala.
Avha vhana vha khou ita mini zwine zwa vha zwavhu^{di} kha mivhili yavho?

Ndi zwifhio zwiñwe zwithu zwi si na mutakalo ngomu zwine vhathu vha ita?

No vha ni tshi zwi ñivha uri u datha hu vhaisa mivhili yashu?

No vha ni tshi zwi ñivha uri arali muñwe muthu a tshi khou datha tsini na inwi
zwi nga vhaisa muvhili wañu?

U datha hu vhaisa mivhili yashu nga ndilade?

Kha ri ñwale

Itani thiki ✓ kana tshifhambano ✗ kha tshitatamennde tshiñwe na
tshiñwe ni tshi sumbedza uri **ndi zwone** kana **a si zwone**.

	Segerete i a ñifha.
	Arali nda dzula tsini na muthu ane a khou datha, fola li nga vhaisa muvhili wanga.
	U datha hu nga ita uri mañø aña a birime.
	U datha hu vhanga malwadze a mulomoni.
	U datha hu nga vhanga tshihotøla.
	U datha hu nga vhanga khentsa.

Deithi:

Milayo ya mutakalo

Ndi tea u tamba mano ndi tshi fhedza u la na musi ndi sa athu u edela. Ndi tea u gama mavhudzi ndi sa athu ya tshikoloni.

Ndi tea u nongola nala arali ndo tamba mavuni. Ndi tea u tamba mano ndi tshi fhedza u la na musi ndi sa athu u edela. Nala dzanga dzi tea u dzula dzo geriwa na u kuna tshifhinga tshothhe.

Ndi tea u tamba zwanda tshifhinga tshothhe ndi tshi bva thoilethe, ndi sa athu fara zwiliwa.

Ndi tea u laza thishu dzi re na tshika binini.

Kha ri diphiñe

Vha tea u ambara mini uri vha tsireledzee? Livhanyani zwifanyiso nga u tala mutalo u tshi bva kha zwifanyiso zwi re kha muduba wa nthha u tshi ya kha tshifanyiso tsho teaho tshi re kha mudumba wa fhasi.

Kha ri diphiñe

Dionyoloseni nga u tamba mutambo wa khirikhethhe mafanedza.

Mudededzi wanu vha do tamba muzika. Thetshelesani ni kone u edzisela mudivhithe wawo nga minwe kha desike.

Pfanelo na vhudifhinduleli

Kha ri vhale

Tshifhinga tsho^lhe vhana vha tea u thusa nga u shuma mishumo mi^lani ya havho. Fhedzi vhana a vho ngo tea u shuma mishumo i no lemela sa ya vhahulwane. Vhana vha tea u wana tshifhinga tsha u tamba na u dzhena tshikolo.

Lavhelesani zwifanyiso. Itani thiki kha mishumo yo teaho vhana. Zwino r^lwalani f^lhungo nga fhasi ha tshifanyiso tshi^lwe na tshi^lwe ni tshi amba uri ndi zwif^lhio zwine na vhona zwe tea kana zwi songo tea vhana.

Mulalo u rengisa mitshelo duvha l^lot^lhe a fhedza a si tsha dzhena tshikolo.

Musi tshikolo tshi tshi bva Mulanga u sheledza ngade ya miroho.

Tshifhiwa u hwala zwidina ngauri u shuma kha mufhati.

Ntakadzeni na Bongi vha thusa kha u t̄anzwa zwigedelo.

Kha ri ambe

Ndi mishumo ifhio ine na ita hayani?

Ndi mishumo ifhio ine na ita tshikoloni ni tshi thusa mudededzi wañu?

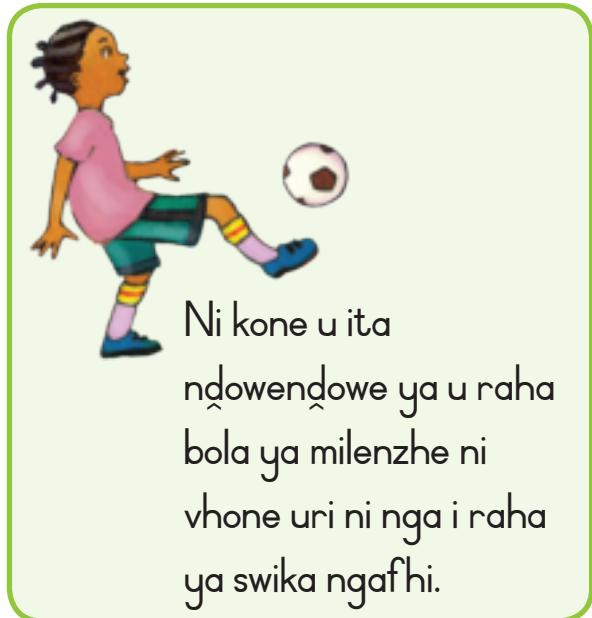

Bvelani nn̄da

Edziselani kushumelwe kwa mishumo yo fhambananaho. Tshigwada tsha vhoiwe tshi tea u humbulela uri ni khou shuma mushumo ufhio.

Vhofhanani milenzhi ni ite mbambe.

Pfanelo na vhudifhinduleli

Themo ya 1 – Vhege ya 8 – Bammbiri la u shulela la

Kha ri ambe

Vhudzani khonani yanu uri avha
vhana vha khou pfuka milayo ifhio.

Tshikolo tshirwe na tshirwe

tshi na milayo u itela
uri zwithu zwi tshimbile
zwavhudzi. Kilasi iñwe na iñwe
na yone i na milayo ine ra
tea u i tevhedza.

Kha ri nwale

Nwalelani kīlasi yanu milayo ya 4.

Kha ri ambe

Vhalani pfanelo na vhudifhinduleli ni ambe na khonani yanu uri zwiñwe na zwiñwe zwi amba mini.

VHUDIFHINDULELI HA VHASWA VHĀ AFRIKA TSHIPEMBE

Ndingano	Tshirunzi tsha muthu	Vhutshilo	Hayani
<p>Farani muthu muñwe na muñwe nga u linganana na u fana. Ni songo īalula</p>	<p>Thonifhani muthu muñwe na muñwe. Ni vhe na vhuhwaho na u vhahalela.</p>	<p>Hulisani na u thonifha vhabebi vhanu. Funananî na u fulufhedzea mutani wa hanu. Vhutshilo hothe ndi mpho. Vhu thonifheni.</p>	<p>Thusani kha mishumo ya hayani.</p>
Pfunzo	U shuma	Mbofholowo na tsireledzo	Ndaka
<p>Dzhenani tshikolo, ni gude ni shumese. Tevhedzani milayo ya tshikolo.</p>	<p>Vhana vha songo kombetschedza u ḫoda mishumo.</p>	<p>Ni songo vhaisa, u shengedza kana u shushedza vhariwe, nahone ni songo tenda vhariwe vha tshi zwi ita. Tandululani phambano nga mulalo.</p>	<p>Thonifhani ndaka ya vhariwe vhatru. Ni songo tshinyadza ndaka nahone ni songo tswa.</p>
Vhurereli, lutendo na mihibumbulo	Tsireledzo	Vhudzulapo	Mbofholowo ya u amba
<p>Thonifhani lutendo na mihibumbulo ya vhariwe vhatru.</p>	<p>Vhahalelani īfhasi. Ni songo tambisa mađi na muđagasi. Tsireledzani zwipuka na zwimela. Kunakisanî miđi ya hanu na zwitshavha zwa hanu.</p>	<p>Ivhani mudzulapo wa Afrika Tshipembe wa vhukuma na u fulufhedzea. Tevhedzani milayo, ni vhe na vhuñanzi uri na vhariwe vha ita ngauralo.</p>	<p>Ni songo ṫuñwedza mazwifhi na vengo. Ivhana na vhuñanzi uri vhariwe vhatru vha songo nyadziwa kana u vhaiswa.</p>

Teacher:

Sign:

Date:

16a

Mađuvha a tshipentshela a vhurereli na zwiňwevho

Kha ri ambe

Nangani vhuriwe ha vhurereli uhu. Wanani zwinzhi nga vhurereli uhu. Dilugiseleni u ita mukumedzo kīlasini. Ni lengedze u ḫa na bugu kana zwifanyiso zwa u tikedza mukumedzo wanu.

Tshihindu

Tshiislamu

Tshiyuda

Tshikhriste

Ri tea u ḫonifha vhatu vha vhurereli hothe.

Vhurereli hanu ndi hufhio? _____

Vhurereli ha khonani yanu ya mbiluni ndi hufhio? _____

Deithi:

Ndi a ditola hafhu

Kha ri nwale

Nwalani zwi no ni kwama kha garat̄a iyi.

Dzina langa _____

Tshifani tshanga _____

Duvha la mabobo anga _____

Gireidi yanga _____

Tshikolo tshashu _____

Nomboro yanga ya lutingo (founu) _____

Direse yanga _____

Nomboro ya shishi _____

Mutambo une nda u funesa _____

Muvhala une nda u funesa _____

Khonani yanga ya mbiluni _____

Zwine zwa ntakadza _____

Zwine zwa ntungufhadza _____

Zwine zwa ntsinyusa _____

Zwine nda zwi konesa _____

Themo ya I – Vhege ya 8 – Bammbiri ja u shulela ja

Kha ri ambe

Kulele ku re na mutakalo

Lavhelesani tshiñwe na tshiñwe tsha zwigwada zwa zwiliwa ni ambe na khonani yanu ngazwo:

Ndi zwiliwa zwifhio zwi re kha tshigwada tshiñwe na tshiñwe?
Ndi nga mini tshigwada tshiñwe na tshiñwe tsha zwiliwa tshi
tshavhuđi kha riñe?

Phurotheini

Phuretheini dzi fhađa sele
ntswa u itela uri mivhili
yashu i aluwe.

Vithamini

Vithamini na miminerala zwi
thusa mivhili yashu kha u
lwa na pfukelo ya zwitzhili
zwa thusa uri ri dzule ri na
mutakalo.

Bvelani nnda

Humbelani mudededzi wanu vha ni sumbedze
kutambelwe kwa mutambo wa "founu i sa shumi".
Ni tshi fhedza ni ite ndowendowe ya u posa bola.

Khabohadireithi

Hezwi zwiliwa zwi ri fha nungo
(mafulufulu).

Zwibveledzwa zwa mafhi

Zwiliwa zwa mafhi zwi ita uri marambo ashu a khwathé, nga maanda arali ri tshee vhatuku, musi marambo ashu a tshi kha di aluwa.

Kha ri nwale

Itani mutevhe wa zwiliwa zwe na la mulovha. Kha kholomo ya u fhedza, bulani uri izwi zwiliwa ndi phurotheini, khabohadireithi, mitshelo kana miroho naa.

Zwiliwa zwe nda la mulovha	Lushaka lwa zwiliwa

Kulele kwashu

Kha ri ambe

Vhudzisani khonani dzañu nña uri vha takalela u ja mini. Lavhelesani zwiliwa zwe fhambananaho ni ite thiki (✓) arali ni tshi zwi takalela, kana tshifhambanano (✗) arali ni sa zwi takaleli.

Dzhenisani madzina a mirado ya tshigwada tshañu.

Kha ri nwale

Lavhelesani thebulu ye na i dadza ni kone u fhindula mbudziso idzi.

Ndi zwiliwa zwifhio zwe khonani dzañu dzi si zwi takalese?

Ni vhona u nga kulele kwa khonani dzañu ku na mutakalo ngomu?

Ndi nga mini ni tshi ralo?

Kha ri diphine

Humbelani mudededzi vhañu vha ni sumbedze kutambelwe kwa founu i sa shumi.

Kha ri nwale

Itani mutevhe wa tshaka dza zwiliwa zwine ra
tea u zwi la duvha linwe na linwe.

Kha ri nwale

Nwalani risipi ya zwiliwa zwine na zwi funesa.

Ri tea u tinya mini?

Muno wo kalulaho ngauri u nga
ri vhangela mutsiko wa malofha
u re nthia musi ro no aluwa.

Swigiri yo kalulaho ngauri i nga
ri vhangela daibetisi musi ro no
aluwa.

Swigiri yo kalulaho i dovha ya
vhanga mivhili yo kalulaho.

Nyamunaithi (dirinkhi), khekhe
na matshipisi zwe kalulaho.

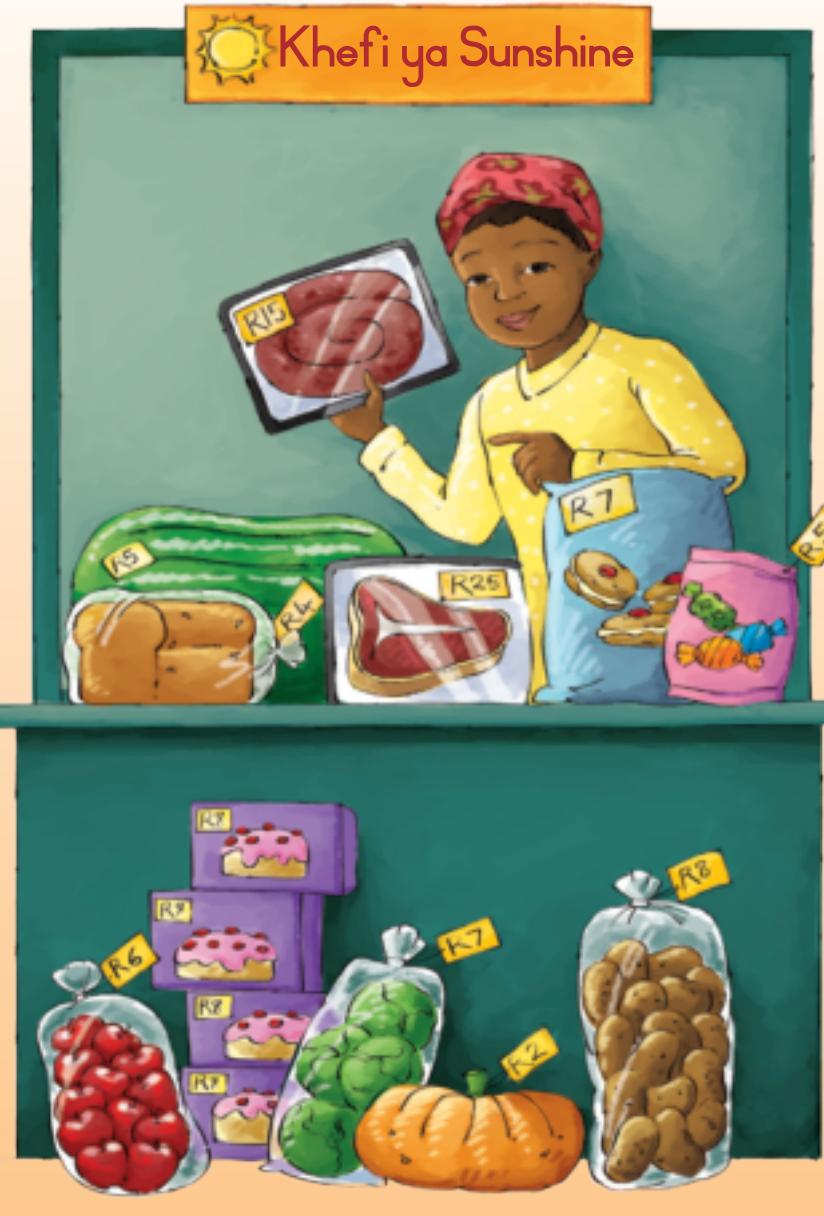
Risipi ya _____

Ndi do shumisa thinganywa dzifhio?	
Ndi tevhedza kubikele kufhio?	

Kulele ku re na mutakalo ngomu

Shumani na Malindi vha khou ya Khefini ya Sunshine. Vha khou tea urenga zwiliwa zwa u bika tshilalelo. Vha thuseni uri vha ite menu wa zwiliwa zwi re na mutakalo.

Themo ya 2 – Vhege ya 2 – Rammbiri ya u shulela ja

Bvelani nnda

Sielisanani u dzungudza thambo urikhonani dzanu tshi i fhufhe.

Kha ri nwale

Nwalani zwithu zwine vha tea u renga na mitengo ya hone kha mutevhe wa zwirengwa u re afho fhasi. Shumani na Malindi vho badela vhugai kha zwiliwa zwe vha renga?

MUTEVHE WA ZWIRENGWA

MUTENGO

Kha ri nwale

Kulele kwañu ku na mutakalo ngomu u swika ngafhi? Khałarani tshifhałuwotshiñwethuwi kha kulele kuriwe na kuriwe ku re na mutakalo.

Kulele kwanga

Ee	Hai

Ndi anzela u la ndi Thiviini.

Ndi pfana na mitshelo na miroho.

Ndi pfana na zwiliwa zwa mapfura sa matshipisi.

A thi pfani na u nwa madi, ndi funesa dirinkhi.

I thi li miroho ye nda sevhedzwa.

Ndi tafuna zwiliwa zwanga nga ngona.

Ndi la burekifasi (vhuragane) ndi sa athu ya tshikoloni.

Vhalani uri ndi zwifhałuwotshiñwethuwi zwingana.

20

U ḥa zwavhuḍi

Themo ya 2 – Vhege ya 2 – Bammbiri ḥa u shulela ḥa

Kha ri ite nyito

Olani kana ni nambatedze zwifanyiso zwa zwiliwa ni
tshi sumbedza muļo u re na mutakalo ngomu.

Kha ri vhale

Milayo ya kulele ku re na mutakalo ngomu

Ni ḥtambe zwanda tshifhinga tshoṭhe ni sa
athu fara zwiliwa.

Ni songo litsha zwiliwa zwi songo tibiwa/
khurumedzwa.

Ni songo ḥla zwiliwa zwa kale kana zwo tshinyalah.
Shumisani makanda na makhwathi a miroho kha u
ita pfudzethukhwi (khomphosi) ngadeni.
Tavhani miroho yanu inwi muṇe.

Kha ri ite nyito

Olani tshifanyiso ni tshi sumbedza muthihi wa hei milayo.

Teacher:
Sign:
Date:

Zwikhokhonono

Themo ya 2 – Vhege ya 3 – Bammbiri a u shulela ja

Kha ri ambe

Ambani nga zwipida zwo fhambananaho zwa zwikhokhonono.

Zwikhokhonono zwi na zwipida zwiraru zwa muvhili
thoho, mutumbu wa nthā na mutumbu wa fhasi.

Zwi dovha zwa vha na milenzhe ya rathi na
tshiphuphuledzi.

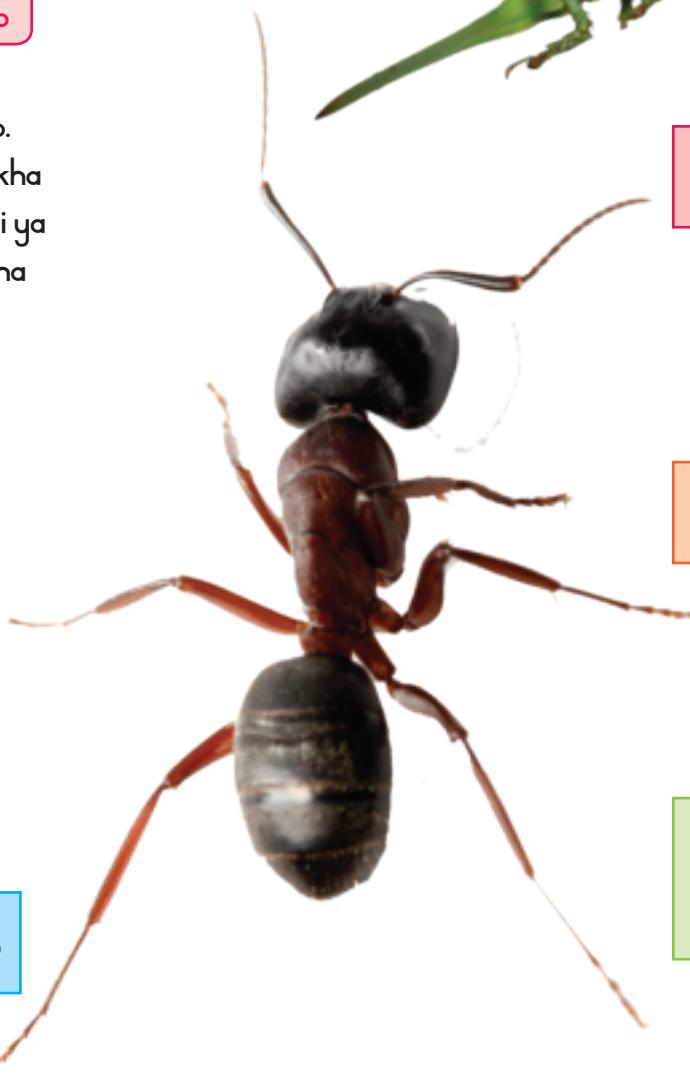
Kha ri ite nyito

Lebulani tshikhokhonono.
Talani mutalo u tshi bva kha
lebulu iñwe na iñwe u tshi ya
kha tshipida tsho tea tsha
tshikhokhonono.

Thoho

Tshiphuphuledzi

Lito

Muthumbu wa
nthā

Mulenzhe/gwendo

Mutumbu wa
fhasi

Bvelani nnđa

Noñani sa ñotshi, fhufhani sa tshisu ni thamuwe sa nzie.
Zwino no no lugela u tamba bola ya milenzhe!

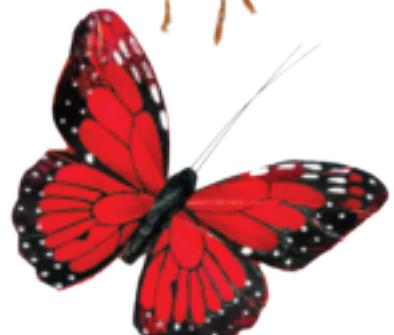

Kha ri ንwale

Talani mutalo ni tshi livhanya dzina ላንዬ na ላንዬ na tshikhokhonono tsho teaho. Bulani uri ndi zwikhokhonono zwifhio zwine zwa ri thusa na zwine zwa ri tshinyadza.

Notshi

Lunyunu

Thunzi

Lusunzi

Nzie

Tshisu

Kugonono

Tshisuvhoya

Kha ri ንwale

Zwino dzhenisani (ኑwalani) maipfi
ane a khou ታhela.

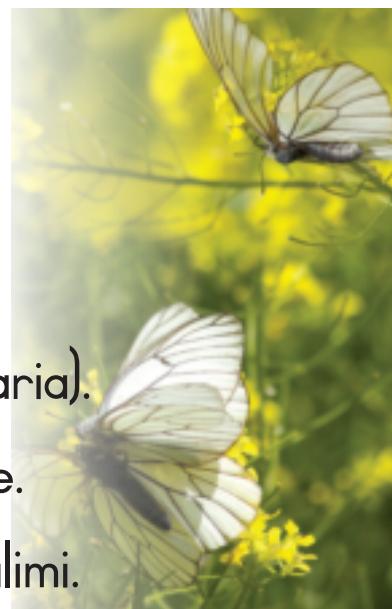
dzi ita mutoli.

dzi andadza muvula.

vhu andadza dali (malaria).

vhu andadza malwadze.

zwi እa zwiliñwa zwa vhalimi.

Zwiñwe hafhu nga zwikhokhonono

Themo ya 2 – Vhege ya 3 – Bammbiri ja u shulela ja

Kha ri ambe

Lavhelesani zwifanyiso ni vhudze khonani yanu uri ndi ngani notshi dzi na mushumo.

Notshi dzi andadza muvula. Muvula u shuma u anwisa mitshelo.

Kha ri nwale

Nwalani dzina ja tshikhokhonono tshirwe na tshirwe zwikhalani zwe na newa.

Notshi dzi ita mutoli.

nzwonzwa mununzu kha dzuvha.

Deithi:

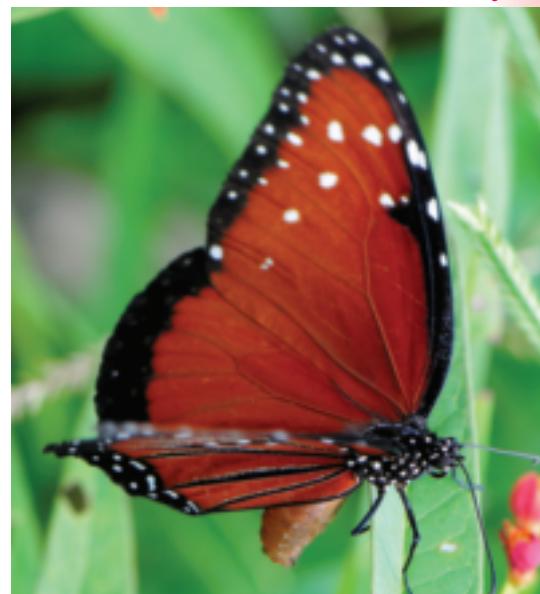

Nzie i na magwendo
o khwat̄ha a u thamuwa ngao.

shumisa

tshiphuphuledzi kha u davhidzana.

zwi andadza muvula kha
zwimela.

andadza zwitzhili.

Kha ri ite nyito

U ita tshikhavisi nga
zwikhokhonono.

- Gerani zwikhokhonono
zwi re kha siatari la
zwigeriwa nga murahu
ha bugu.
- Zwinembeledzeni kha
henara.

23

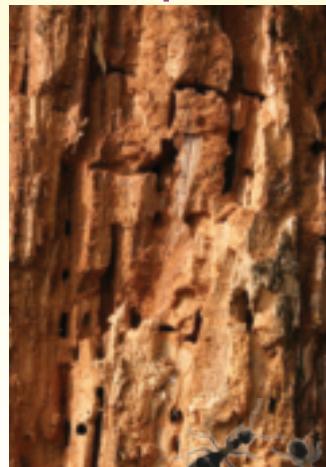
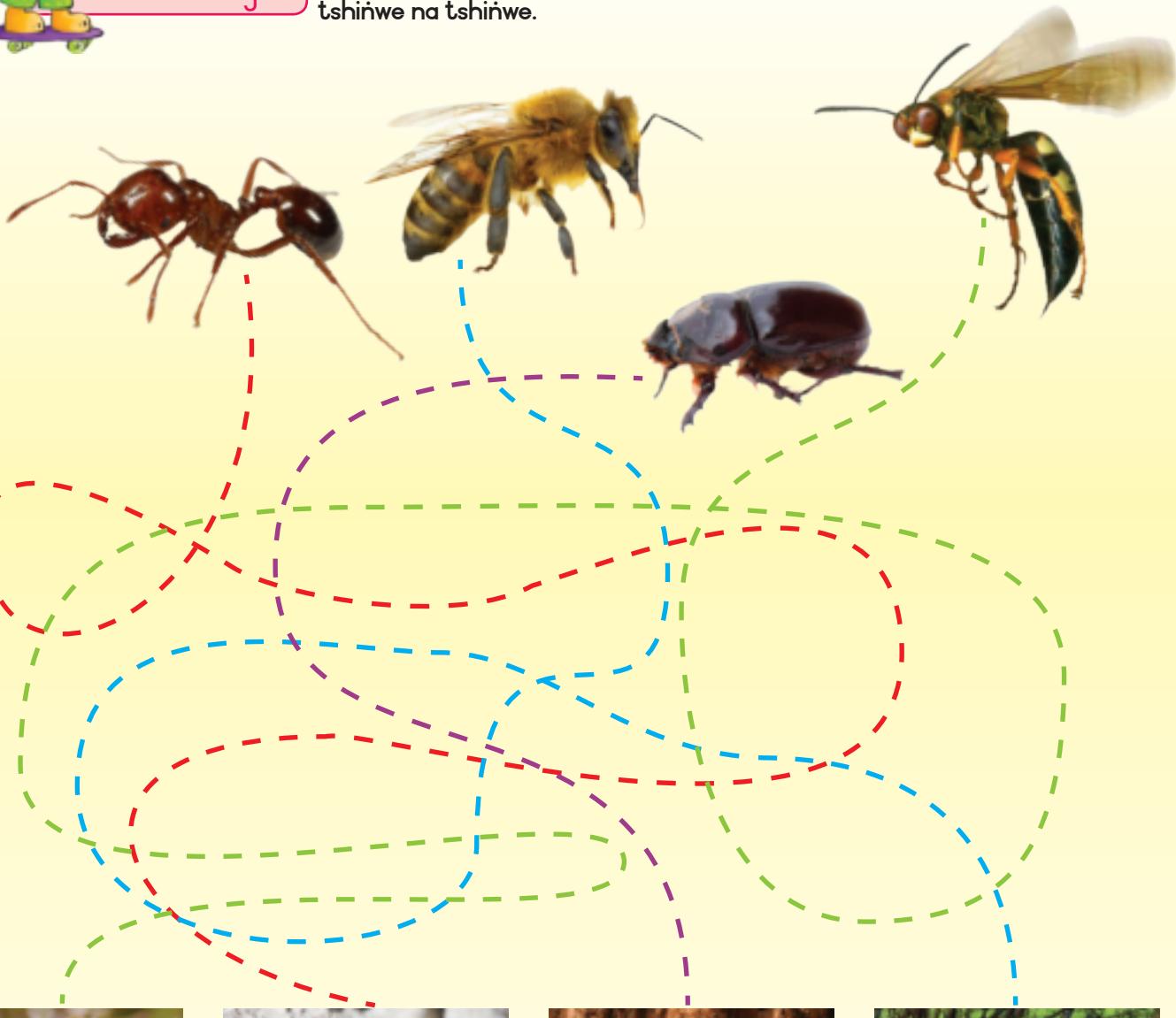
Haya ha zwikhokhonono

Kharite nyito

Tevhedzelani lutambo ni wane haya ha tshikhokhonono
tshiñwe na tshiñwe.

Themo ya 2 – Vhege ya 4 – Bammbiri ya shulela

Kha ri ite nyito

Kha ri ንwale

Monamonani na dzharača ya tshikolo ni vhone
uri ndi tshaka nngana dza zwikhokhonono dzine
na nga dzi wana.

Ndi zwikhokhonono zwifhio zwe na zwi vhone ngei nnda. Nangani tshithihi
ni tshi ንwale hafha.

Itshi tshikhokhonono tshi ሁላ zwiliwade?

Itshi tshikhokhonono tshi tshimbila nga u ongolowa kana nga u ታవհanya?

Tshikhokhonono tshañu tshi na mushumo? Ndi nga mini ni tshi ralo?

Tshikhokhonono tshañu tshi a huvhadza? Ni nga ita mini arali tsha nga ni
huvhudza?

Kha ri ደiphine

Zwino dizainani
na u ola
tshikhokhonono
tshañu inwi
muñe ni tshi
rine dzina.

Tongisani vhutsila he na ita

Khari ite nyito

Themo ya 2 – Vhege ya 4 – Bammbiri la u shulela la

Ni do tea u vha na: Bammbiri la A4

Khirayoni dza phula (wakisi)

Tshigero

Guluu

Tshifhutabibi

Gwati la thoilethepheipha

Olani tshisusu, ni tshi sumbedza muvhili watsho mulapfu, musekene na mabesu. Khavhisani mabesu a tshisusu tshanu nga phetheni (makolo) dza mivhala yo fhambananaho. Ni vhe na vhutanzi uri mabesu aya vhuvhili hao a a fana na u lingana. Gerani tshisusu itshi. Nambatedzani muvhili uyu kha gwati la thoilethepheipha. Zwino itani zwiphuphuledzi nga tshifhutabibi tsho khothiwaho.

Tshi tomeni kha thoho ya tshisusu.

Bvelani nnda

Edzisani mitambo iyi.

Tshititschi tsha 1:

Basiketebolo: Bammbisan bola ni tshi khou gidima nga masongesonge.

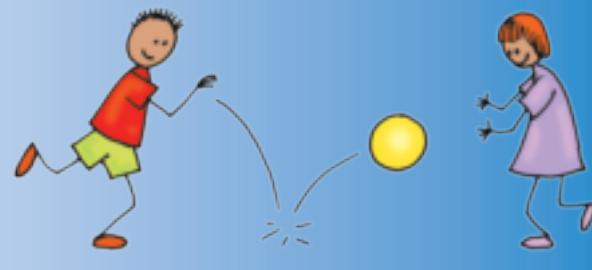
Tshititschi tsha 2:

Hokhi: Shumisani thanda ya hokhi kha u sukumedza bola i tshi ya mapalani.

Tshititschi tsha 3:

Netibolo: Bammbisan bola i tshi ya ha khonani yanu zwenezwi ni tshi khou gidima.

Tshititschi tsha 4:

Ragibii: Gidimani na bola ni fhirisele kha vharewe.

Tshititschi tsha 5:

Bola ya milenzhe: Dirivhulani bola i tshi ya mapalani.

Tshitendeledzi tsha vhutshilo

Themo ya 2 - Vhege ya 5 - Bammbiri | a u shulela | a

Tshitendeledzi tsha vhutshilo tshi na maga ane a tevhedza thevhekano nngede. Lavhelesani tshitendeledzi tsha vhutshilo ha tshidula na tsha tshisu ni ambe nga maga o fhambananaho.

Tshitendeledzi tsha vhutshilo ha tshidula

Kha ri ambe

Lavhelesani zwifanyiso ni vhudze khonani yanu uri tshidula tshi shandukisa hani kha tshitendeledzi tsha vhutshilo hatsho.

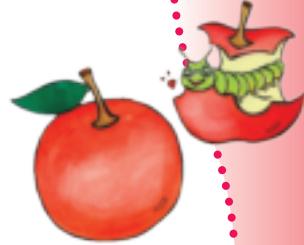
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

- Zwidula zwivhili zwi a gombana u itela u andedza makumba.
- Tshidula tsha tshisadzi tshi kudzela makumba.
- Buluvhulu li re na mapwit̄i na mveki ya mutshila.
- Buluvhulu li mela milenzhe.
- Mutshila u thoma u fovhela.
- Tshidula tsho vhinaho tshi re na mafhafhu nahone mapwit̄i ha tsheho.

Kha ri ite nyito

Zwino lavhelesani tshitendeledzi tsha vhutshilo ha tshisu. Nwalani zwine zwa bvelela kha liga linwe na linwe la tshitendeledzi tsha vhutshilo. Ro dzula ro ni itela maga mavhili.

Tshitendeledzi tsha vhutshilo ha tshisu

1

2

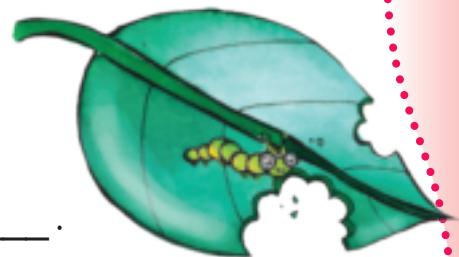
1

2

Tshisu tshi kudzela makumba.

3

6

3

4

5

6

Shonzha li vha sumbandila.

5

6

Teacher:

Sign:

Date:

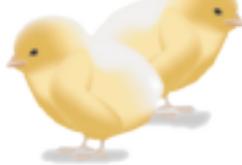
Zwitendededzi zwa vhutshilo

Themo ya 2 – Vhege ya 5 – Bammbiri ya shulela

Kha ri ambe

Lavhelesani zwifanyiso izwi ni ambe na khonani yanu nga tshitendededzi tsha vhutshilo ha khuhu. Nwalani nga zwine zwa bvelela kha liga linwe na linwe.

Tshitendededzi tsha vhutshilo ha khuhu

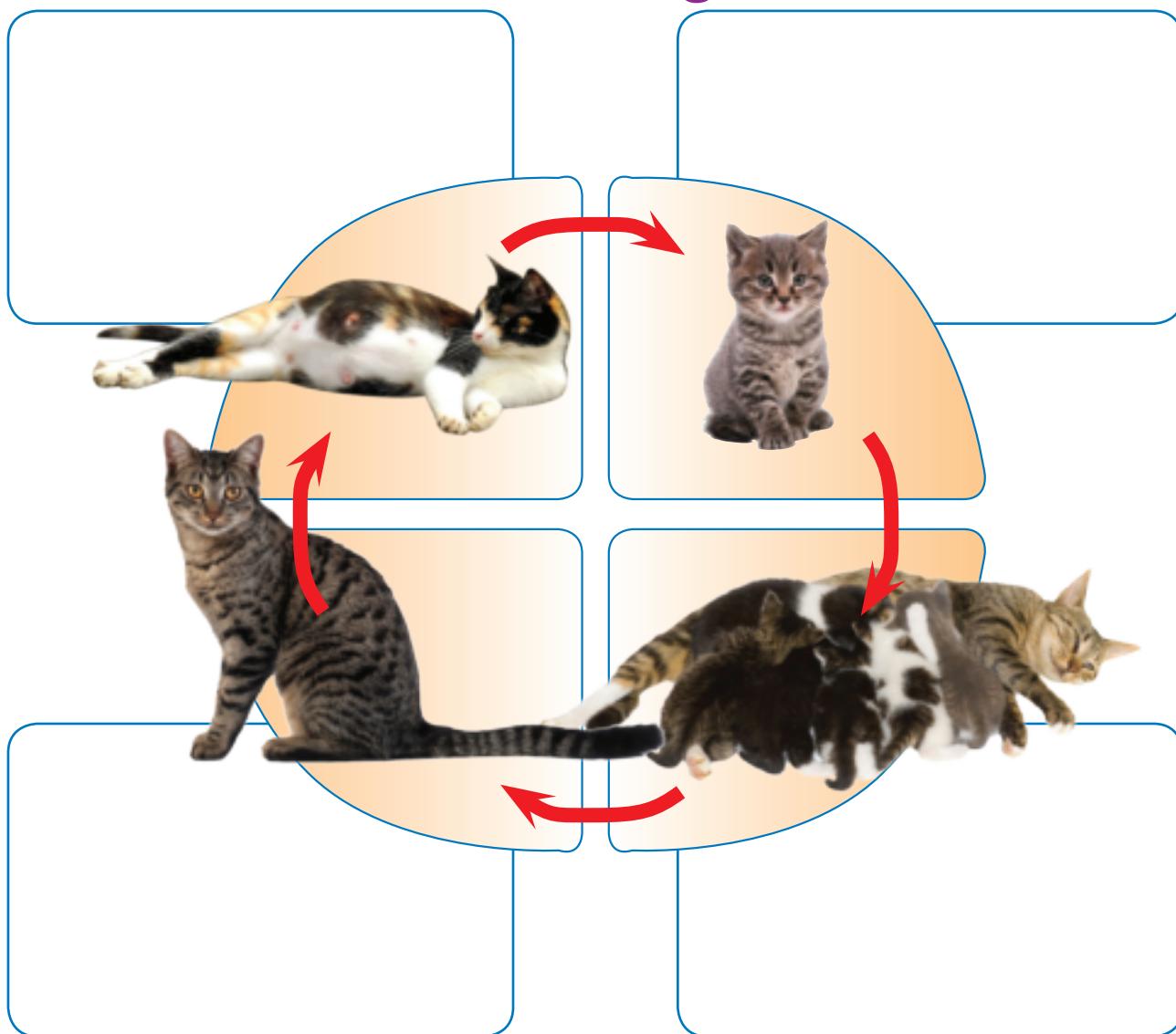
Kha ri ite nyito

Itani tshitendeledzi tsha vhutshilo ha inwi muñé.
Lebulani tshifanyiso tshiñwe na tshiñwe tshi re kha vhili la nganetshelo
ni tshi sumbedza tshitendeledzi tsha vhutshilo tsha tshimange.

Nomborani maga a u bva kha l u swika kha 4 ni a shumise kha vhili lanu
la nganetshelo.

	Tshimangana tshi a tanziwa (bebwa).		Tshimange tsho vhinaho (tshihulwane).
	Mme atsho u vha na luvhuli vhege dza tahe dzothe.		Tshimange tshi mamisa zwimangana zwatsho.

Tshitendeledzi tsha vhutshilo ha tshimange

Teacher:
Sign:
Date:

Tshifuwohaya tshanga

Themo ya 2 – Vhege ya 6 – Bammbiri la u shulela la

Kha ri ite nyito

Itani masiki wa tshifuwohaya.

Ni do tea u vha na: Bammbiri la A4

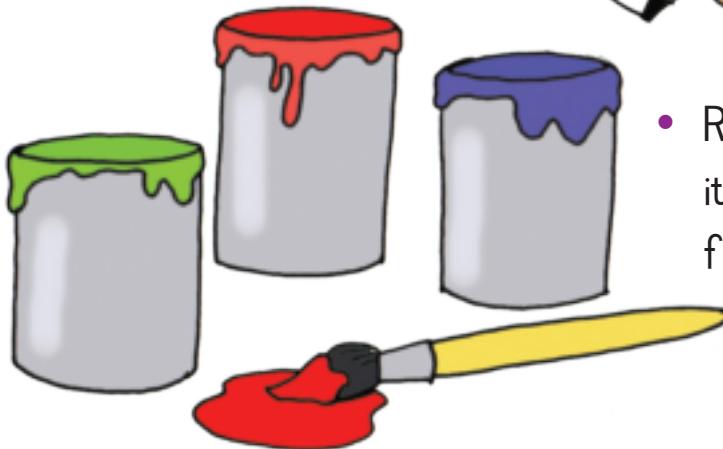
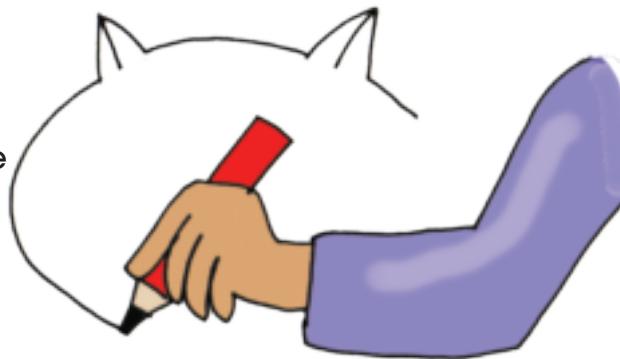
Penisela

Pennde ya luvhanda na madi

Iyebadi (zwif hutandevhe)

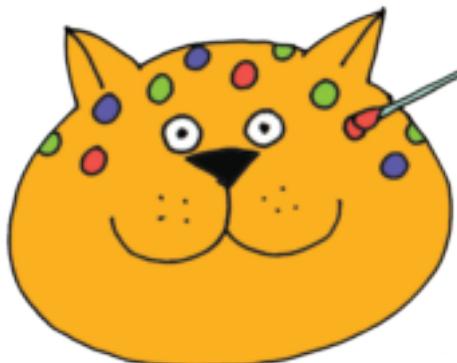
- Olani tshifhatuwo tsha nga nnda tsha tshimange kha bammbiri.

- Rithani pennde uri ni kone u ita pennde ya mivhala ya 3 yo fhambananaho.

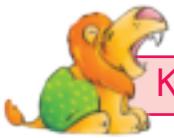

- Shumisani iyebadi nthihi kha muvhala muñwe na muñwe.

- Itani zwithomathoma zwa mivhala yo fhambananaho kha tshifhatuwo tsha tshimange.

Kha ri ambe

Talutshedzani khonani yanu nga
tshifuohaya tshanu kana tsha muñwe
muthuvho ane na mu ñivha.
Bulani uri ni ño tshi ñhogomela nga ndilade.

Kha ri ite nyito

Oiani zwithu zwiñga zwine na tea u ita musi ni tshi
ñhogomela tshifuwo tshanu.

U vhavhalela vhupo hashu

Themo ya 2 – Vhege ya 6 – Bammbiri ya u shulela ja

Kha ri ambe

Lavhelesani phos̄i tara khedzi ni ambe na khonani dzañu nga zwine dza ri vhudza.

Lavhelesani logo ya mvusuludzamalačwa.

No no vhuya na vhona ngafhi logo yo raliho?

Ri vusuludzeni wee!

Bvelani nn̄da

Ni nga dithomela mutshino wanu ni tshi shumisa dzihupu na riboni?

Kha ri vhale

Ri nga thusa hani uri vhupo vhu dzule ho kuna?

Ri tea u elelwa **FDV**.

Fhungudzani: Ri tea u fhungudza u lakatedza.

Dovholosani: Kha ri dovhole u shumisa zwithu lunzhi ri sa athu zwi lata.

Vusuludzani: Ri tea u wana ndila dza u shumisa haf hu mabammbiri,

mabodelo na zwikot^hikoti.

Kha ri nwale

Kha theбу^lu i re afho fhasi, nwalanⁱ
madzina a zwithu zwine zwa nga
vusuludzwa. Ro ni thomela mutevhe
muⁿwe na muⁿwe.

Vusuludzani ngilasi	Vusuludzani pulasit ^h iki	Vusuludzani mabammbiri	Itani mupfudzethukhwi (khomposi)
Mabodelo a kale	Mapulasit ^h iki	Gurannda	Makanda/makhwathi a miroho

Teacher:

Sign:

Date:

Mvusuludzamalaṭwa

Themo ya 2 – Vhege ya 7 – Bammbiri ja u shulela ja

Talani mutalo u tshi bva kha tshiñwe na tshiñwe tsha zwithu zwi re kha tsha monde u tshi ya kha tshithu tshi re kha tsha u ja, ni tshi sumbedza uri zwi nga shumiswa hani kha u ita zwithu zwi re na mushumo.

Zwino dizainani ni lebule tshiñwe tshithu tshine na nga tshi ita ni tshi shumisa zwithu zwe vusuludzwaho.

Dzina ja tshithu

Olani tshifanyiso tsha itsho tshithu tshanu.

Tsho itwa nga

Kha ri የwale

Elekanyani nga zwithu zwine zwa nga ita khomposi yavhuđi. ነwalani ipfi ላንዬ na ላንዬ kha kholomo yone afho fhasi uri ni fhedzise thebuļu. Ni nga kha ደi elekanya nga zwiንwe zwithuvho zwaንu ni kone u zwi vhekanya kha kholomo dzone.

mapuለasitiki

makanda/makhwathi a miroho

zwibigiri

zwiኮቻtikoትi zwa nyamunaithi (dirinkhi)

makanda a makumba

Zwithu zwi sa sini

Zwithu zwi no sina

Kha ri ite nyito

Itani phosītara ya u
kaidza u lakatedza.

Olani tshifanyiso ni
የwale mulaedza.

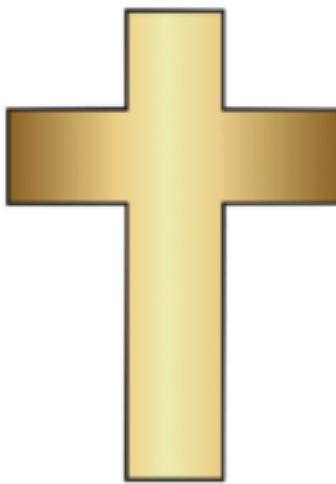
Maduvha a tshipentshêla a vhurereli na zwiñwevho

Themo ya 2 – Vhege ya 7 – Bammbiri | a u shulela | a

Kha ri ambe

Ambani na khonani yanu uri ndi vhurereli hufhio hu no shumisa zwiga izwi. Bulani uri ndi tshiga tshifhio tshi no shumiswa kha vhurereli hanu. Arali ni sa tshi wani, tshi oleleni khonani yanu.

Tshifhambano ndi tshiga tsha Tshikhiresite. Jesu, Murwa wa Mudzimu, o fela zwivhi zwashu tshifhambanoni.

Luvhedzhegu lwa nwedzi na naledzi ndi tshiga tsha Tshiisilamu. Vhamoslem vha rabela lutangu nga duvha.

Tshiga tsha Vhayuda ndi Naledzi ya Dafita. Khosi Dafita o vha e khosi ya Vhaisiraele.

Tshiga tsha Vhahindu ndi Om, tshine tsha wanala tsho nwalwa kha luambo lwa kale lwa Sanskrit lwa India.

Fhethu ho fhambananaho ha u rabela

Kha ri ite nyito

Olani mutalo u tshi ḥanganya vhurereli vhuñwe na vhuñwe na fhethu hune ha rerelwa hone.

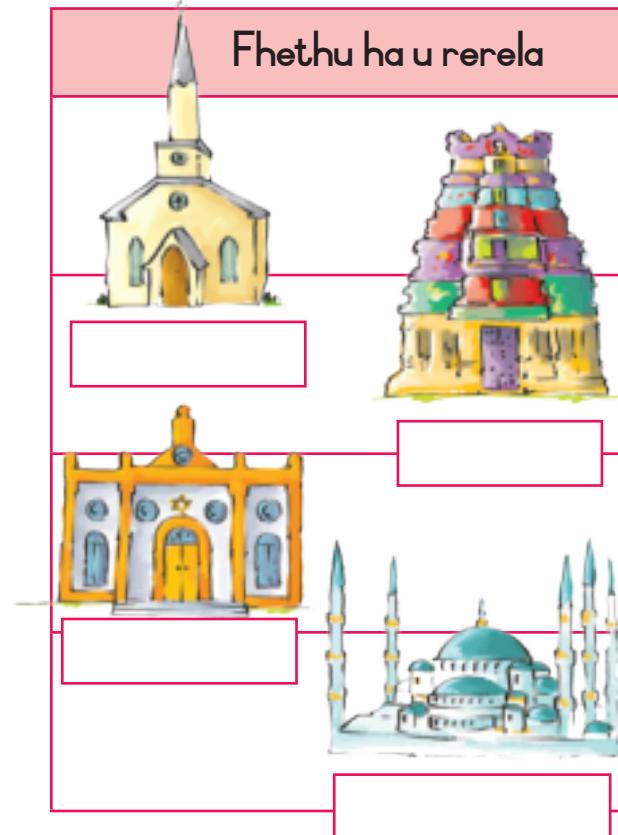
thembele

sinagogo

mosiki

kereke

Vhurereli
Tshiisilamu
Tshihindu
Tshikhirisite
Tshiyuda

Kha ri ite nyito

Vhudzisani khonani nña uri ndi tshiga tshifhio tshi no sumbedza vhurereli havho. Tshikopololeni tsini na madzina avho.

Madzina a khonani dzanu	Zwiga

Thanziela

ya u khunyeledza Bugu ya 1 ya

Zwikili zwa Vhutshilo ya Gireidi

ya 3 yo ḥnewa

Nwalani dzina ḥanu.

Deithi _____

Mudededzi _____

Dikishinari yanga

A
a

a

G
g

g

B
b

b

H
h

h

C
c

c

I
i

i

D
d

d

J
j

j

E
e

e

K
k

k

F
f

f

L
l

l

Dikishinari yanga

M

m

S

s

N

n

T

t

O

o

U

u

P

p

V

v

Q

q

W

w

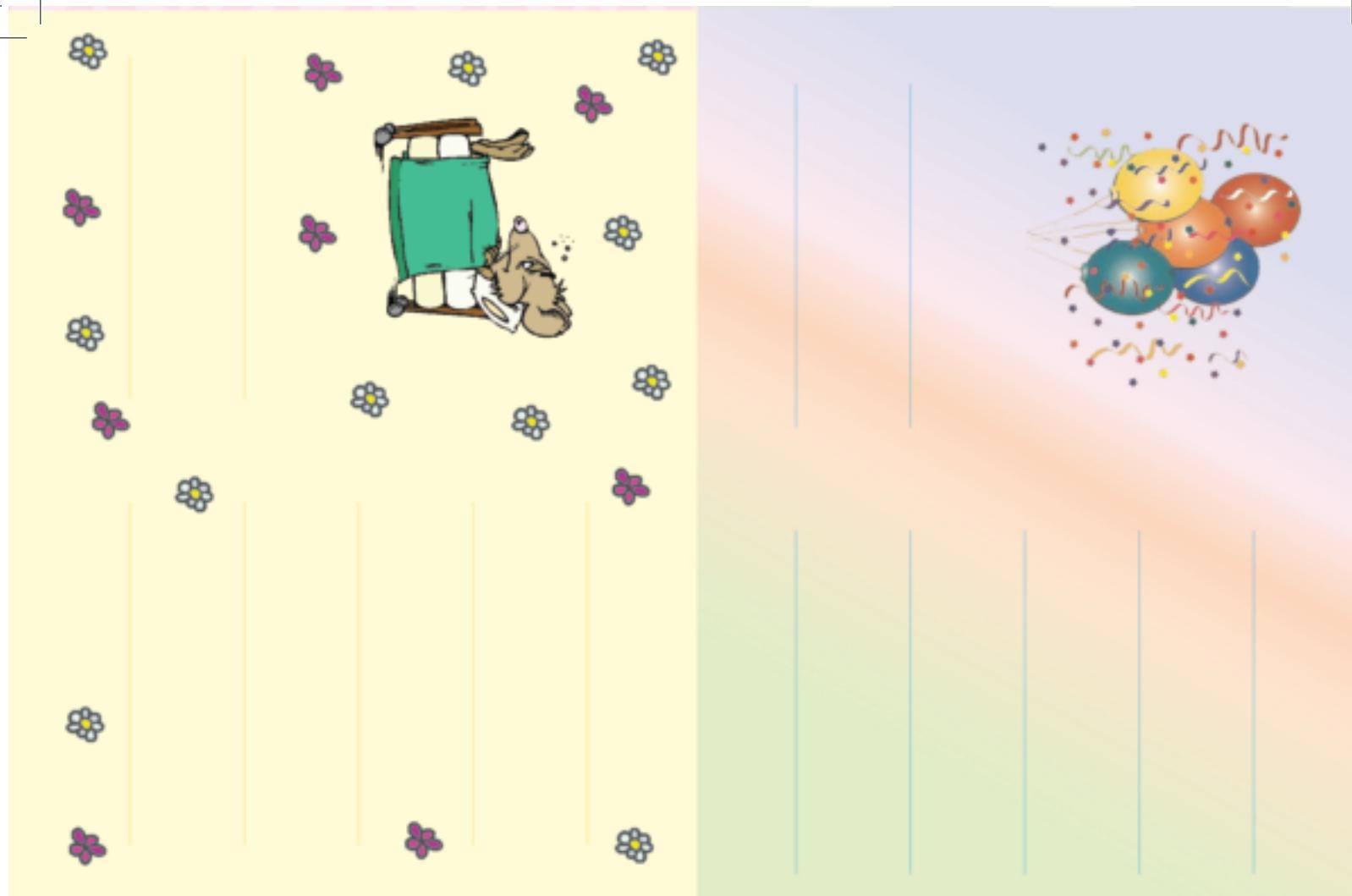
R

r

X - Z

x - z

P.45

